

F L A N D R I A T E V T O N I C A .

ni, cum armatis collegiis, sonante classico campana, horarum nuncia, cui Rolando nomen, undecies mille pondo gravi, in turri Belaforti, anno 1317 primum appensa, vexillisque expansis, in forum maximum procurrebant, impares turbis reprimendis. Multitudo enim tumultuosa, novitatis studio, aspectuque virium suarum audacior, praefectis suis facillime obaudiebat: donec Carolus Bellicosus, ejusque nepos Carolus V, Caesar, institutum illud Philippi Pulchri, quod à Maximiliani Burgensi detentione Gandavum resumpserat, abrogarunt; atque coegerunt, ut virorum viginti sex scabinatus, in duo tribunalia, ut ante, divisus, per Principis solummodo vicarios ordinarios, quotannis ad decimum Maji diem, pro arbitrio crearetur. Porro tam ingentibus hæc urbs sub Guido Dampierro animis fuit viribusque, ad annum 1297, ut Eduardum primum Angliæ Regem florentissimum cum filio, & viginti peditum, quatuor equitum millibus, qui illic, & in vicinia Mariækerkæ, contra Gallos hiemarant, non sine cæde expulerint: quia ob inducias cum Gallis pactas, discessuri, inscio Rege, ejusque concilio, ignem aliquot locis submiserant, ut urbem prædarentur: & tam enormi sub Lud. Malano licentia efferbuit, ut intra decem menses quadringenta supra mille ibi vicinisque in agris homicidia patrata sint in ganeis, alea, venere, ebrietate famosis: tantaque ea tempestate multitudo inundavit, ut octoginta virorum millia (si verus est Froissartus) censerentur, qui per atatem quindecim annos excedentem, sexaginta non egressam, arma ferre poterant. Carolus Magnus, D. Ludovicus Galliarum, Eduardus primus cum filio, & Tertius, Angliæ Reges, hanc urbem frequentarunt: uxore etiam Eduardi tertii, filium Ioannem, cui Gandavensi, jussu patris, agnomen fuit, Lancastræ postea Duci, ibi pariente. Plura dicere de splendore, magnificentia, amplitudine, opibus & operibus augustissimæ hujus urbis, instituti nostri ratio non permittit. Eam brevi quidem, sed invidendo elogio prosequitur alibi magnus ille Erasmus Roterodamus, dum existimare se dicit, non inveniri, quam late patet respublica Christiana, urbem Gandavo comparandam, sive quis amplitudinem & potentiam loci, sive politiam & mores adspiciat.

Brugæ.

Brugæ vel à pontium frequentia nomen habet, vel à ponte *Brughstock*, juxta Oldenburgum & Ardenburgum, è quarum urbium ruinis ante annos 800, prima arx Brugenfis exstructa est. Sita est tertio milliari à mari, loco plano. Ambitus intra muros est 26600 pedum Romanorum, hoc est, Italicorum milliarium quatuor cum dimidio. Vrbs est non Flandriæ tantum, sed etiam totius Belgicæ amœnissima. Templâ habet sexaginta, quorum præcipuum & augustissimum est S. Donatiani, olim sacrum B. Virgini, exstructum à Diderico primo, Flandriæ Comite, an. 621. Brugæ alterum

Flandriæ membrum constituunt, ideoque, sol Gandavo excepta, reliquas terræ urbes præcedunt. Opibus in tantum floruit, ut Ioanna uxor Philippi Pulchri, quum huc venisset anno 1301, vidissetque virginum & matronarum ornatum, stupore primum, postea muliebris æmulationis cæstro percita, conquesta sit, non se solam Reginam esse. Opificiorum genera exercentur 68. Et in hac rerum copia neque flumen habet, neque portum, neque fontem. Fossa est humana ducta industria, ipsi *Reye* vocant, quæ per totam urbem divisa ad Slusam sese exonerat in Oceanum. Et quia hæc majoribus navigiis nondum sufficiebat, hanc in longe majorem altitudinem perduxerunt, oppositisque cataractis à mari discluserunt. Sunt & hujus urbis cives bello, imperio, literis celebrati. Huic ortum suum debet Philippus Rex, Maximiliani filius, Caroli V pater; debent Iacobus & Petrus Curtii, Iudocus Damhouderus, Iacobus Revardus, Dominicus Lampsonius, Ioannes Cafembrotius, Marcus Laurinus, Fr. Nansius, Iacobus Lernutius, Bonaventura Vulcanius, Petrus Colvius, alique permulti: Ludovicus etiam Vives natione Hispanus hac civitate honoris gratia donari voluit, in qua post elucubrata aliquot ingenii sui monumenta, defunctus est anno 1540. Porro tanta olim hujus urbis in mercaturis potentia fuit, ut cum quavis alia totius Europæ urbe conferri posset. Brugeses primi Cassiterides insulas in Oceano invenerunt, quæ propterea Flandricæ vulgo dicuntur: iidem Bursam primi Mercurio sacram habuerunt, à qua postea Antverpiæ, Rothomagi, Tolosæ, Londini, & in aliis urbibus, mutatis rerum vicibus loca mercatorum conventui destinata nomen traxerunt. Brugæ, etsi hodie de veteri splendore multum amiserint, quod ad ædificia tamen attinet, tam privata, quam publica, domos nempe, palatia, portas, muros, templa, vias, fora, & quicquid præterea talium est, parè cum pristina dignitatem obtinent. Spectabile inibi Iesuitarum cœnobium, superioribus annis reipublicæ sumtibus conditum: spectabiles item excellentium pictorum tabulæ, quæ, ceu pretiosissimus quidam thesaurus, studiosissime asservantur, tum & mensa illa prægrandis ex balenæ osse confecta, & in hortu, ut vocant, sagittariorum visenda. Domus præterea quam vocant vulgo *het Waterhuys*, sita ad ipsos urbis muros, inter portas vulgo *de Smee-poort* & *de Bovery-poort*, in qua domo visitur machina quædam versatilis, à jumento affidue circumacta, quæ, situlis aliisque id genus haustris, aquarum vim immensam è prægrandi cisterna, sive aquarum receptaculo, educit, & in craterem subjectum evomit: quæ ex eo craterem delabitur porro in magnum tubum. isque subterraneo suo per urbem meatu, in varios ramos, non secus quam arbor, divisio, ad singulas fere vias & vicos per siphunculos quosdam aliquam aquæ illius partem emittit; defluit inde

in pr